

ХІІ З'ЇЗД ТОВАРИСТВА МІКРОБІОЛОГІВ УКРАЇНИ ім. С.М.ВИНОГРАДСЬКОГО

(УЖГОРОД, 25-30 ТРАВНЯ 2009 р.)

З 25 по 30 травня 2009 року в Ужгороді на базі Ужгородського національного університету (УНУ) відбувся ХІІ з'їзд Товариства мікробіологів України ім. С.М.Виноградського (ТМУ). Його учасниками стали 286 науковців, серед яких широко були представлені аспіранти та молоді спеціалісти у галузі мікробіології, вірусології, біотехнології та інших напрямків біологічної науки з усіх регіонів України, а також студентська молодь УНУ. У роботі з'їзду брали участь 23 науковці з Росії, Білорусі, Грузії, Англії, Бельгії, Угорщини, Словаччини.

Зі звітною доповіддю про роботу Товариства та його виборних органів виступив президент ТМУ, академік НАН України В.С. Підгорський. В доповіді вказувалось, що в даний час в складі Товариства представлено понад 600 членів, які плідно працюють у наукових інститутах, університетах та інших закладах 15 регіональних відділень ТМУ. Доповідач виклав аналіз стану наукових досліджень, які проводились протягом останніх п'яти років членами ТМУ в установах нашої країни, зосередив увагу членів ТМУ на перспективних питаннях, що потребують свого вирішення. Аналіз фінансової діяльності ТМУ був представлений в.о.голови ревізійної комісії, доктором медичних наук Л.В.Авдєєвою.

Після обговорення звітних доповідей делегати з'їзду обрали Центральну раду ТМУ та його президію. Президентом ТМУ обрано директора Інституту мікробіології і вірусології ім. Д.К.Заболотного (ІМВ) НАН України, академіка НАН України В.С.Підгорського. Віце-президентами обрано проректора Одеського національного університету, доктора біологічних наук, професора В.О.Іваницю, завідувача відділу ІМВ НАН України, доктора біологічних наук, професора І.К.Курдиша, завідувача відділу ІМВ НАН України, академіка УААН В.П.Патику. Головою ревізійної комісії ТМУ обрано завідувача відділу ІМВ НАН України, доктора медичних наук Л.В.Авдєєву, а членами комісії – кандидатів біологічних наук Л.А.Пасічник та Т.М. Головач.

Наукові досягнення та перспективи розвитку мікробіології обговорювались на науковій сесії з'їзду, на пленарних та секційних засіданнях якої було заслухано відповідно 26 і 74 усних доповідей та представлено 35 стендових повідомлень. Робота в секціях відбувалась за шістьма напрямками: систематика, фізіологія, біохімія та генетика мікроорганізмів; екологія мікроорганізмів; медична мікробіологія та імунологія; сільськогосподарська мікробіологія; біотехнологія; вірусологія.

З доповідями на пленарних та секційних засіданнях виступили відомі мікробіологи і вірусологи. Особливостям екології та систематики окремих груп мікроорганізмів присвячені доповіді Н.К.Коваленко, І.М.Курченко, Л.Ю.Симочко. Певна увага на з'їзді приділялась аналізу впливу на функціонування мікроорганізмів антропогенного та космічного випромінювання (Н.М.Жданова, О.М.Громозова, С.І.Войчук), адаптації мікроскопічних грибів до іонізуючого випромінювання, їх впливу на санітарний стан будівель, дії на мікроорганізми іонів важких металів (С.О.Гнатуш, О.В.Андрієнко, С.В.Олішевська, О.Ф.Рильський), в тому числі їх впливу на мікрофлору кишечника (М.В.Кравцова).

Б.П.Мацелюх в своїй доповіді охарактеризував особливості організації і функціонування геномів стрептоміцетів. Проаналізовані молекулярні механізми синтезу ними протиракового антибіотику ландоміцину Е, лікопіну та інших речовин (В.А.Лутченко, С.Л.Голембіовська, Б.П.Мацелюх). Досліджені особливості регуляції деяких етапів синтезу гінестеїну мутантами стрептоміцетів (В.Я.Лавренчук, Б.П.Мацелюх) та синтезу рибофлавіну у дріжджів (Д.В.Федорович). Рядом авторів були представлені доповіді щодо особливостей синтезу мікроорганізмами біологічно активних сполук: ектої-

ну (В.М.Хмеленіна, Росія), лектинів (Е.О.Коваленко), 2-фенілетанолу (О.Г.Мамеєва), фітогормонів (Л.А.Чайковська). Досліджені деякі питання регуляції синтезу бактеріями поверхнево-активних речовин (Т.П.Пирог).

Низку доповідей було присвячено визначенню структури і функціонування окремих біополімерів і ферментів: глікозидаз мікроорганізмів (Л.Д.Варбанець), жирних кислот (В.В.Клочко), полісахаридів (В.В.Шубчинський). Плідним було обговорення на з'їзді проблеми оксидативного стресу у мікроорганізмів (В.І.Лушак) та їх антиоксидантного захисту (Г.М.Семчишин, І.М.Фуртат).

Біотехнологічним основам створення пробіотиків і їх використання були присвячені доповіді Н.К.Коваленко, О.А.Полтавської, Р. Фуллер (Великобританія), А. Мейсен (Бельгія), Л.А.Сафронової, О.Г.Григор'єва. Про особливості впливу пробіотиків на стан імунної системи макроорганізму йшлося у доповіді М.Я.Співака.

Значна увага приділялась аналізу мікробних процесів у агроєкосистемах, особливостям взаємодії рослин і мікроорганізмів (І.А.Тихонович (Росія), Н.В.Дороніна (Росія), В.В.Волгогон, Г.О.Іутинська, І.К.Курдиш, О.В.Надкернична, В.П.Патика, М.В.Патика, В.І.Січка, О.В.Шерстобоева, Т.М.Мельничук, С.Ф.Козар, Є.П.Копилов), в тому числі з фітопатогенними бактеріями (В.П.Патика) та фітопатогенними молюсками (К.С.Коробкова). Аналізувались питання міжмікробних взаємодій у агроєкосистемах, створення і застосування в рослинництві бактеріальних препаратів (О.М.Перебитюк, (Білорусь), І.О.Каменева, С.В.Пида, Л.В.Титова), залежності результату інтродукції мікроорганізмів у агроєкосистемі від впливу біогенних та абіогенних факторів середовища (І.К.Курдиш, Н.В.Чуйко).

Ряд доповідей було присвячено аналізу сучасного стану медичної мікробіології: грибковим інфекціям у хворих злоякісними пухлинами (Г.К.Палій), виділенню та дослідженню патогенних бактерій роду *Globicatella* (Г.М.Кременчуцький) та *Klebsiella* (А.І.Туряниця), стадійності розвитку збудника туберкульозу (В.В.Власенко), антибіотикорезистентності збудників інфекцій та методам їх профілактики і лікування (Л.В.Авдеевої). Показано, що певні види бактерій - коменсалів слизових оболонок людини здатні інгібувати ріст деяких штамів умовно-патогенних бактерій (Н.В.Бойко).

Молекулярно-біологічним дослідженням вірусів були присвячені доповіді А.Л.Бойка, І.С.Щербатенка, В.П.Поліщука. Певна увага на з'їзді приділялась питанням реакції імунної системи на введення до організму бактеріофагів (Т.О.Філіпова), антивірусній та інтерфероногенній активності низькомолекулярних індукторів інтерферону (Н.М.Жолобак), технології одержання інтерферонів (Ю.М.Пенчук).

Значний інтерес викликало обговорення питань водної мікробіології (С.П.Гудзь, І.І.Руднева), розробки технологій очищення вод (П.І.Гвоздяк, Л.І.Глоба, Т.М.Ногіна) та мікробної деградації ксенобіотиків (О.В.Тертична, Н.А.Ямборко).

Певна увага приділялась питанню мікробної корозії металу (Л.М.Пуриш, М.О.Борецька), та запобіганню її наслідкам (Н.Р.Демченко), особливостям функціонування мікроорганізмів у біоплівках (О.Б.Балко, Л.М.Пуриш, М.О.Борецька). В представлених на з'їзді усних і стендових доповідях було розглянуто також ряд інших мікробіологічних проблем.

Слід зазначити, що XII з'їзд Товариства мікробіологів України ім. С.М.Виноградського пройшов успішно, в чому значна роль належить керівництву та співробітникам Ужгородського національного університету, зокрема голові Закарпатського відділення ТМУ Н.В.Бойко. Після роботи наукових секцій учасники з'їзду мали можливість поспілкуватись з колегами, ознайомитись з перлинами Закарпаття, відвідати музеї тощо.

Доктор біологічних наук, професор
І.К.Курдиш